

G

NAPOMENE ELZ III, tabak 13

Ad G

Za reviziju alfabeta Jugoslavice u ELZ.

I najpovršnija analiza, na prvi pogled, govori veoma uvjerljivo, da relativno golem postotak imena, uvrštenih u ELZ, nema takve specifične težine, da bi mogao biti imprimiran bez neke ograde. Zašto? Zato, jer se paralelno sa ELZ kao *općom* enciklopedijom štampa i Jugoslavenska, u koju imena iz jugoslavenske problematike ulaze već po tome što J.E. po svojoj svrsi obuhvaća tu leksikografsku materiju kao građu i kao dokumentaciju. Treba da se prodiskutuje alfabetar do kraja treće knjige, a naročito onaj četvrte, jer smo se našli u opasnim makazama, bude li ELZ imprimirala imena i pojmove koji se iz E.J. uklanjaju ili kao šematizam (kao popis raznih profesionala i profesija), a veoma često, nažalost, u posljednjoj konsekvenci i kao balast. Upravo zato, jer po samoj naravi stvari kriterij za uvrštenje u E.J. treba da bude mnogo obimniji, paradoksalno djeluje da se ELZ sa svojim kriterijem javlja ne kao selekcija, nego često kao drastična negacija kriterija u E.J. Ulaze mnoga imena u ELZ po dobronamjernoj i nekritičnoj procjeni. Kako da se – pro futuro – to razmimoilaženje u pitanju kriterija organizuje i tehnički riješi, to je već u principu dogovoreno. U tom pogledu uprava L.Z. dala je redakciji ELZ-e potrebne direktive, a argumenti, koji se navode u okviru ovih napomena, mogu poslužiti kao podloga za procjenu u svim onim slučajevima, gdje se javlja znak pitanja.

(Nap. ur.: Od GAAL, Jozef do GANA – Krležine su opaske za III izdanje Opće enciklopedije)

GAAL, József

Madžarski pisac; »jedan od vođa revolucionarnog pokreta u Madžarskoj i suradnik Kossuthova glasila Pesti Hirlap«. Prije svega: »jedan od vođa« itd. Rečeno je da se ova fraza u enciklopediji pretvara u roj dosadnih muha. Ona se lijepi gdje treba i gdje ne treba. Čovjek je do 1848. već petnaest godina djelovao kao književnik. Mi mu navodimo roman *Peleški bilježnik* (Peleskei notárus) kao djelo koje je vrijedno spomena, kao »roman najpoznatiji« od njegovih djela, a to nije roman nego komedija. Kad je već riječ o njegovim djelima, ima ih petnaestak.

GABAON

»stari kanaanski grad, nastavaju ga Hivijci, koji su – prema Bibliji – sklopili savez s Izraelcima i pokorili im se – lukavstvom«.

Što znači sklopiti savez i pokoriti se lukavstvom?

GABARDIN

Ovu vrstu beletristike treba čitati uvijek oprezno.

»Odlikuje se strmim rebrima koja šišanjem u doradi dolaze osobito do izražaja«.

Ne samo šišanjem nego i »smuđenjem«? Šta mu znače ova ošišana strma rebra gabardinska? Principijelno: Kad je riječ o skraćivanju prostora, rečeno je da je gabardin »tkanina od pamuka«. Zatim da se gabardin »upotrebljava za izradbu odijela, ogrtača« itd. Zatim se ponovno gubi prostor na konstataciju: »Od pamučnog gabardina, kojemu je dana vodoodbojnost, izrađuju se kišne kabanice«. Čisti gubitak prostora.

GABARIT

Ove naše kvazinaučne definicije trajno su mutne i nejasne. Ne izražavamo se ni jasno ni razgovijetno. Gabarit je između ostaloga i model broda u naravnoj veličini 1 : 1. Osim toga gabarit je i rampa kojom se određuje visina i širina za prolaz pojedinih vozila na cestama ili na željezničkoj pruzi. Profil za mjeru dimenzije vozila, lokomotiva ili vagona.

GABE, Dora

To je skraćeni tekst iz ELZ (II. izd.). I tamo je maskulinizirana. Nije pjesnikinja nego pjesnik, nije autorica nego autor. Nije nikakav specifikum za jednog bugarskog poeta ili poetesu da slavi »sovjetsko-bugarsko prijateljstvo«, jer su za to svi Bugari stoposto. Koliko se ja sjećam ona je jedna od bugarskih protagonistica južnoslovensko-bugarskog prijateljstva, pak je zbog toga i na mindrosu.

GABELENTZ, Georg

Jedno od njegovih djela: »Oko usnulog«? Šta to znači? Da li je to oko nekoga tko je zaspao (usnuo) ili je ovo »usnulo« neutrum, pak predstavlja varijaciju oko nečeg što je usnulo? Ističem to kao primjer kako je ovo citiranje pojedinih djela u prijevodu uvijek rabota opasna.

GABINJE

»Morao se povući pred Delmetima u Salonu« itd. Valjda Delmatima, ali kako u Salonu?

GABES

Sredozemno more?

GABIN, Jean

Ne zaboravite da je umro 1976.

GABLE, Clark

»poduzetan, grub i muževan«, briši to!

Važniji su mu filmovi: »Pobuna na brodu Bountyju«. Ne treba sklanjati ime broda »Bounty«!

GABO, Naum

»brat A. Pevsnera«, pošto je njegovo pravo prezime Pevsner. Ako je brat A. Pevsnera, i ako je to tako važno, onda dodaj ovdje uputnicu na A. Pevsner. Međutim, da je »njegova skulptura *Konstrukcija u prostoru* postavljena ispred trgovačke kuće Bijenkorfu u Rotterdamu (1957)«, ova se tri reda mogu mirne duše brisati.

GABON

Navodimo posljednje podatke iz 1973. Principijelno pitanje: Hoćemo li ovim republikama koje nemaju ni pola milijuna stanovnika posvećivati stotinjak redaka? Pitanje proporcije alfabeta treba utvrditi. S obzirom da spada u tzv. frankofonu grupu, postojanje Gabona nadovezuje se o čitav niz neokolonijalističkih kombinacija francuske ekspanzije.

Šta je sa Bongo? Da li je Omar Bongo posebna jedinica?

GABOR, Andor

Što znači da je bio »u SSSR urednik mađarske antihortijevske antifašističke štampe«?

GABOR, Dennis

»Engleski fizičar mađarskog podrijetla«. Kad je već Mađžar, gdje je rođen i kako se zove i zašto je iselio iz Mađarske i kada?

GABORONE

»Preuzimanjem upravne funkcije ubrzano se razvija. Muzej s prirodoslovnom i arheološkom zbirkom«;

Jedan grad od 18.000 st., ubrzano se razvija, zašto, jer je »preuzeo upravnu funkciju«? Koji, čiju? Mogu živo da zamislim kako izgleda prirodoslovna zbirka takvog jednog muzeja u Gaborone, da je toliko važna, da bude citirana u jednoj univerzalnoj enciklopediji.

GABRIČEVIĆ, Branimir

Da li je specifična težina ovakvog arheologa takva da spada u jednu univerzalnu enciklopediju?

GABRIELI, Andrea i

GABRIELI, Giovanni,

zajedno 35 redaka. Svi naši muzički podaci apsolutno su hipertrofirani. Čisti gubitak prostora.

GABRIJEL,

9 redaka za ovog arhandela, malo mnogo.

GABRO

9 redaka, mnogo!

GABRŠČEK, Andrej

Iz ELZ (II). Sasvim sigurno da ne spada u ELZ III (po mom subjektivnom mišljenju).

GAD

»Sedmi sin Jakoba (od robinje Zelfe)« itd. Predlažem da se briše.

GAD

»Jedna od sirijskih božica sreće«. »Jedna od« može se brisati!

GADAMER, Hans Georg

10 redaka. Ne znam koliko »teži«? To je akvizicija našeg trećeg izdanja.

GADAMIS

2.636 st. i to iz godine 1964. Libijski grad. Hoćemo li ga ostaviti ili brisati? Zašto da ostane? Zbog njegovih »znatnih zelenih površina« – »unutar zidina«!

GADDAFI, Moamar

Politička karijera ovog »libijskog pukovnika« u svakom je slučaju zavrijedila da bude proširena, u svakom slučaju informativnija.

GADDI, Taddeo

Precrtano mislim da se može brisati.

GADE, Niels Wilhelm

Danski kompozitor. Pričam ti priču: dirigent, orguljaš, pedagog, organizator, dirigirao na koncertima muzičkog društva, itd. itd. I zato ulazi u enciklopediju.

GADULKA

? Ide u lokalni folklor!

GAELSKI JEZIK

»potekao je s kopna«? Kad su se već ti Kelti selili iz Galije u Irsku, a odakle su i stigli sa svojim jezikom, ako nisu sa kopna?

GAILARDIJA ili KOKARDA

Briši!

GAJ, Ljudevit

149 redaka u ELZ/II – 27 redaka. Neproporcija potpuno neosnovana. Ostaviti kao primjer za principijelno razmatranje alfabeta!

GAJRET

Vidi Jugoslaviku! Jedna od neuralgičnih tema. Ostaviti za diskusiju.

GALANGA

Ako je to đumbir ili đumber, on se još od baroka pa sve do danas upotrebljava u našoj seljačkoj apoteci. Trebalo bi vidjeti kako stoji s tim đumberom kod nas!

GALAPAGOS

45 redaka, mnogo!

GALATHEA

»dan. oceanografska ekspedicija«. Briši kao napomenu, stvar je u redu!

GALATI

Zar kod naziva gradova ne dajemo naša narodna imena? Galac!

GALBRAITH, John Kenneth

»jedan od«... Reci direktno: teoretičar amer. globalne društvene znanosti, direktor Ureda za ekonomsku sigurnost, itd. 43 reda u svakom slučaju suviše. Skratiti na maksimum deset! Principijelna napomena!

GALCZYNSKI, Konstanty Ildefons

18 redaka, u svakom slučaju mnogo i nije rečeno ništa po čemu bismo mogli otkriti da se radi o velikom imenu. Primjer nedosljednosti! Njegov časopis ili časopis neke nacionalističke grupe »Prosto z mostu« citiran je u originalu, a deset njegovih djela u prijevodu, pa sad na kraju ne znamo, kako se te njegove knjige zovu.

GALICE

»hrane se skakavcima te su korisne«. Jedna klasična trbuhozbojska rečenica. Valjda se te proklete galice hrane osim skakavaca i još nečim, a pitamo se ako se ta žutokljunka »gnijezdi na pećinama iznad 1700 m«, kako se gore hrani skakavcima?

GALICIJA

Provjeriti austro-ugarske i ruske gubitke u bitkama augusta i septembra 1914!

GALICIZAM

Trebali bismo da navedemo nekoliko klasičnih galicizama u našem jeziku.

GALIJA

Kao brod 48 redaka, a kao antičke galije 24 reda.

GALLMEYER, Josephine

Smiono predlažem da se ova vrsta subreta briše. Umrula je 1884, rođena 1838, šezdesetih godina prošlog stoljeća operetna pjevačica.

GALLUS, Jakob, Carniolus, Handl, Petelin

Naša braća Slovenci (Korutanci iliti Korošci) smatraju toga »Petelina« svojom narodnom slavom, kao i mi Manu Jarnovića ili Sorkočevića ili Medulića! To je to što bismo mi trebali principijelno da razriješimo kao rebus i o tome bismo morali progovoriti na kraju krajeva ipak nešto što bi bili stvarno. Principijelno pitanje za diskusiju!

GALOGAŽA, Stevan

Da li je ubijen u Jasenovcu? Po glasinama koje su kružile ubijen je u jankomirskoj ludnici.

GALOVIĆ, Fran

»bio kratko vrijeme profesor u Zagrebu, a zatim mobiliziran« itd. Skrati! Nije važno da li je bio profesor »kratko vrijeme« ili ne, jer i ne znamo kako dugo je bio profesor, a to bi trebalo provjeriti. Dosta: profesor u Zagrebu, mobiliziran i pao u Radenkovićima u Mačvi. Mislim da se zna i datum. Istimati kod nekog pjesnika da je bio »dramatičar i kao upućen književni kritičar (sa solidnom naobrazbom od klasike do moderne), ali je najznačajniji kao dijalektalni pjesnik, nadahnut svojim zavičajem i njegovim jezikom«, čisti galimatijas, i besmisao. Što znači da je bio »kao književni kritičar upućen«? U što je bio upućen? A što znači isticati u jednoj enciklopediji da je bio spontan dramatičar sa solidnom naobrazbom? A kad se već govori o njemu da je bio »dijalektalni pjesnik, nadahnut svojim zavičajem i njegovim jezikom«, onda reci, brate, o kakvom se to jeziku radi i o kakvom zavičaju! Konačna ocjena da je njegova lirika »neposrednija i djelotvornija od matoševske škole« ne odgovara stanju fakata, itd. itd.

Ajme meni!

GALSWORTHY, John

Briši sve što je precrtano, 15 redaka na prvi pogled, a i ostalo može se skratiti, jer vrvi od dezinformacija. 45 redaka!

Sve složenice sa GALVA – 139 redaka!

GALVAO, Henrique Carlos

Nije važno, a opet nije ni nezanimljivo! Njegovo pismo, koje je uputio Salazaru jeste parafraza pisma Nielsena Barutanskome u mom »Banketu u Blitvi«, napisanom 1938! Osim toga, postoji i njegov brat general Galvao, koga su namamili da se pojavio na portugalsko-španjolskoj granici i tamo su ga ubili kao pseto. Nije manje važan od svoga brata ili bratića. Neka se vidi kako stoji s tim portugalskim borcima za demokratizaciju Portugala!

GAMA, Vasco da

Kao što je ispravljeno: Na svom prvom putovanju 1497–98 otkrio je oko Rta dobre nade put u Indiju.

»U toku drugog putovanja 1502–03 učvrstio je portugalsku vlast u Indijskom oceanu«. Kako je to mogao učvrstiti tu vlast? Kako je »Indijski ocean uvršten u svjetska mora«? Posljednje tri rečenice mogu se mirne duše brisati.

GAMARRA, Pierre

»Piše o godinama okupacije (školski učitelj), usudu alžirskih radnika izvan domovine (Alahovi vrtovi), makinacijama poslovnih ljudi« itd. itd. Reci o čemu se radi!

GAMBARA, Veronica

Da je brišemo!

GAMBETTA, Leon

Gubimo veoma često na prostoru, pričajući o nevažnim stvarima, a Gambetti smo dali samo 20 redaka. Čitava Gambettina politička karijera prikazana je potpuno površno.

»Umro od posljedica nesretnog slučaja«? Reci o čemu se radi!

GAMBLJA

11.295 km², sa 494.279 st. (1973) – 78 redaka.

Razgovor o neproporcijama alfabeta. Na primjer: »U gradovima živi 12% stanovništva« itd. Od 400.000 stanovnika – 12% je otprilike 50.000 stanovnika i pitamo se kakvi su to gradovi.

GAMBIT

Neka se prestilizuje! U interesu bržeg razvoja igre (a ne razvoja figura i izgradnje napada), žrtvuje materijal (obično pješaka)! Žrtvuje figuru, ne mora biti pješak, itd.

GAMBRINUS

»prikazuju ga kako u ruci drži čašu s pjenom«. Koju čašu i o kakvoj se pjeni radi? Reci: čašu pjenušavog piva. Dalje: »Neki smatraju da je G. izopačeno ime brabantiskog kneza Janprimusa«. Zar nije Jan Primus?

GAMELIN, Maurice Gustave

Fatalno ime, obrao je bostan i ostao žigosan kao jedini krivac onog rata što ga i mi citiramo kao »drôle de guerre«, što ne znači smiješni rat, nego lakrdijaški rat.

GANa

Razgovor o tim novim afričkim republikama kao principijelno pitanje alfabetara!

GARROTTE

Hoćemo li pisati Španija ili Španjolska? Pišemo čas jedno, čas drugo.

GARRUCCI, Raffaele

»Izučavao vrlo široko područje hebr., grč., rim. i t.d.« Vrlo široko područje hebrejskih starina. Svakako. Veoma široko, ali ovdje suviše.

GARRUCHA

»Izvozi se trava esparto«? Šta je to?

GARSON, Greer, engl. filmska glumica

Principijelno pitanje: Tko nam je sastavio taj alfabetar filmskih veličina? On je u svakom slučaju preširok.

GARŠIN, Vsevolod

»Obrađuje u svojim djelima problem dobra i zla«. A u čemu bi obrađivao jedan književnik probleme dobra i zla, ako ne u svojim djelima?

Pitanje stila! Citiram: »Život mu je istovetan s patnjom, a beskoristan je napor da se učini svijet ljepšim«. Mnogo bolje bilo bi: a napor, da se učini svijet ljepšim, beskoristan! To se naime nadovezuje na život mu je istovetan s patnjom, naime Garšinu kao pesimistu.

U vezi sa Garšinom. Sve su nam ruske teme ispod niveaua.

Nije važno za Garšina, da je bio »mučen grižnjom savjesti«, rastrojenih živaca, nego je važno to, da je učestvovao u rusko-turskom ratu 1878, i da je doživio svjetsku slavu svojom novelom »Četiri dana« kao prvom svjesnom antimilitarističkom poemom. Izgubio je nerve u odbrani na smrt osuđivanih revolucionera.

GARTH, Samuel

Pišemo svekoješta: »Postigao uspjeh svojom herojsko-komičnom pjesmom, u kojoj je napao apotekare«. Kako ih je napao?

GASCOGNE

»Stanovnici G. govore naročitim francuskim narječjem«. Kojim to, naročitim?

GASPARI, Maksim

Pet redaka, ovdje potpuno suvišan. Spada eventualno u E. J.

GASSENDI, Pierre

»a nakon tri godine se povlači zbog bolesti«. Kamo? Predaje matematiku, a onda se »povlači«.

GASSER, 1. Herbert Spencer

»Direktor Rockefellerova instituta za med. istraživanja«. »Dobio Nobelovu nagradu za medicinu »za istraživanja«.

GAster, Moses

»Vrhovni rabin engl. sefarda«. Judaica! Mogao je otpasti (mislim).

GASTRAEA, vidi Gastreja

Šest redaka niže Gastreja, daje joj se 16 redaka, kao teoriji Haeckelovoj, koja nema nikakve naučne podloge. Potpuno suvišno da se Gastraea upućuje na Gastreja i da joj se daje 16 redaka.

GASTEVI, Aleksej

»Učesnik u revolucionarnom pokretu«? U kojem pokretu? Rođen 1882?

GASTRITIS

»Nastaje od pokvarene hrane, infekcija osobito stafilokokom, kod starijih ljudi (osobito alkoholičara)«. Ništa se tako dosadno ustrajno ne ponavlja u našim tekstovima, kao ova rječica osobito. Već sam je ja utvrdio više od sto puta.

GASTRONOMIJA

Svrstava se u umjetnost, bilo bi bolje u vještinu. Svrstava se u period Helade, imperijalnog Rima, carske Kine, evropske apsolutističke monarhije, samo se o građanskom društvu ne govori. A nikada ni jedno društvo u socijalnoj prošlosti nije jelo bolje i više nego građansko i nije se hranilo rafiniranije. Navodi se Brillat-Savarin. Ušao je kao posebna jedinica u ELZ I.

GASPAROTI, Hilarijon

Jedan pavlin i jedna knjiga. Nije trebao da uđe.

GAT

»Nasip u rijeci, vodograđevina«. Zašto u rijeci i zašto vodograđevina, kad bi bilo bolje nasip u vodi! Dobro! Kaže: »vodograđevina obično okomita na tok matice«! Obično okomita na tok matice, a što je tamo gdje matica nema toka. Tamo je to nasip »u morskoj luci, obično okomit na smjer obale« i »obično popločen«!

GATA

Brisana je i u Jugoslavenskoj enc.

GATAČKO POLJE

Trebalo je reći koliko obuhvaća. Komentar: »Mušnica, koju smatramo izvorišnim, površinskim dijelom Trebišnjice«. Bizaran komentar.

GATANJE

Usporedite sa tekstovima iz E. J. Trebalo je povezati s uputnicom vidi: Magija.

GATALINKE

18 redaka. Crtež u autotipiji nije naročito sretan. Lišće je moglo biti znatno bljeđe, da bi gatalinke ispale reljefnije.

GATČINA

»bivši carski dvorac«. Nije bivši, jer je to još uvijek! A zatim, trebalo je navesti i nešto iz historije toga dvorca u revoluciji.

GATER

Šta je sa gaterom u pilanama?

GATKA

Narodna pripovijetka i t.d. Iznenada prelazi tekst u plural: »imaju internacionalne motive«. O našim gatkama trebalo je reći više.

GATTAMELATA

Nije čovjek postao slavan ni besmrtn »po svojim vojničkim sposobnostima«, jer ih nije ni imao, i nije se proslavio kao ratnik i vojskovođa, jer je u tom pogledu bio potpuno neznatna pojava. On je ostao, upravo bolje: zapeo u memoriji kulturnoga svijeta samo po tome, što ga je Donatello ovjekovječio kao konjaničku figuru. A o tome je trebalo nešto reći na ovome mjestu, to više, što smo donijeli i fragmenat kipa. Ukoliko sam ja lično odgovoran za ovaj izbor da je Gattamelata uvršten u ELZ bez svoga konja, pogriješio sam, jer je konj na ovome kipu skulptorski mnogo važniji od jahača. Ovako nam je ispao kao dubrovački Zelenko.

GAUBIL, Antoine

»Francuski misionar«. Kojem je redu pripadao kao misionar?

GAUGUIN, Paul

»priklonivši se kasnije impresionizmu, G. je postao jedan od inicijatora likovnog razvoja« i t.d. Kad ne umijemo ništa drugo da kažemo, onda svrstavamo ljude pod pojam »jedan od« i t.d.

»Priklonivši se kasnije postimpresionizmu«. Kakvom postimpresionizmu, kada i gdje, kada on sam predstavlja tu postimpresionističku fazu.

Red 8.

»U Parizu se zbližuje s grupom Nabis«. Trebalo je reći tko su bili ti ljudi i što znače?

Str. 117, red 3.

Njegove teme (polinezijske) »one se u osnovi svode na prikazivanje animalne ljepote ženskog tijela«. To je dobro! Tri reda citata njegovih polinezijskih slika na tahiti jeziku, i t.d.

GAUL, 1. August

»Obradivao je osobito animalističke motive«.

GAULLE, de

12 redaka. De Gaulleu moglo se posvetiti više. Čitava njegova uloga 40–44 u ratu, a naročito pak u neposrednom poratnom periodu svedena je na ništicu. O degolistima i degolizmu nije rečeno ništa. Osjetljiv principijelan propust.

GAUPP Robert

Psihijatar, četiri reda bibliografije. Zbog ovih hipertrofiranih bibliografija gubimo po svesku per saldo najmanje nekoliko desetaka stranica.

GAUR (indijsko govedo)

»Rasprostranjen u planinskim šumama Indije«. Štamparska greška. Upozorenje korektorima. Neka se svrstaju sve štamparske greške konstatovane u svesku i neka se korektorima ponovno skrene pažnja na ozbiljnost toga poziva. Neka se kod svakog pojedinog slučaja utvrdi, tko je odgovoran. Ovako dalje ne može.

GAUS

Bez repa i bez glave, klasičan primjer zbrke u tekstu i u kompoziciji. Trebalo je reći da je Gaus »mjerna jedinica za mjerenje jakosti magnetskog polja«. Tu je trebalo staviti tačku. To je definicija. Da je to magnetsko polje polje apsolutnog elektromagnetskog C.G.S. sustava, kodificiranog 1900 u Parizu na kongresu i t.d. Kakav je to kongres bio? Sigurno da se nije zvao kongres elektrotehničara i t.d. i t.d.

To što se snaga (»jakost«) magnetskog polja »kasnije nije izražavala gausom nego erstedom (vidi Oersted), i t.d. trebalo je reći što znači ovo »kasnije«, kada i ko je kodificirao tu novu mjeru ersted? Rečeno mi je, da ne donosimo u tekstu, u principu, uputnice kao što je ova navedena: »(v. Oersted)«! A ipak ih donosimo. Oersted i Tesla, dva su odvojena leksikografska naziva i trebalo ih je obraditi kao posebne jedinice. Tako se ovdje pod Gausom upućuje na Oersted, a ne upućuje se na Teslu, a ipak se govori i o Tesli i o Oerstedu.

GAUSS-KRÜGEROVA PROJEKCIJA, v. Projekcija

Tu se daje uputnica na projekciju, a odmah iza toga sljedeća jedinica Gauss-Krügerove koordinate ne upućuju se na v. Koordinate, nego se definiraju odmah na istom mjestu. Isto tako Algoritam i Krivulja u vezi s Gaussovim imenom, obrađuju se na istom mjestu!

GAUTSCH

Ispao je iz E.J. Moglo se konstatovati, da je prvi brod koji je potonuo u Svjetskom ratu 1914 nosio njegovo ime (od vlastite austrijske mine).

GAUTIER D'ARRAS

»Ugledao se na *Eliduc* od Marie de France.« Sad znamo u što se ugledao.

GAUTIER, 3. Theophile

Red 3. »Isprva oduševljeni pristaša romantizma, kasnije se podruguje romantičkom pretjerivanju i traži poeziju bestrasnu i impersonalnu. G. je prije svega ostao slikar, te su platna majstora, skulpture, krajolici često izvori njegovih inspiracija«.

Čim jedamput počinju naši trbuhozborci da govore svojim poznatim stilom »isprva«, »a kasnije« i t.d. uvijek postoji opasnost besmisla. Čisti nonsens.

»Njegov smisao za pikturalnu evokaciju dolazi do izražaja i u prozi i putopisima«. Kao da putopisi nisu proza.

Isto tako: »Kao kritičar G. je impresionistički deskriptivan ne ulazeći u analize«. To je sve sipanje iz rukava! Sve do kraja loše.

GAUVAIN, Auguste

»Komentirao je političke događaje sa mnogo poznavanja«. I to je dobro.

GAVARNI, Paul

Veliko umjetničko ime, ovdje ispalo potpuno blijedo. Skinuli smo ga s dnevnog reda s frazom »radio je ponajviše za ilustrirane časopise«. Da, to je zaista radio, ali kako je radio, to bi bilo važno da se kaže. Ovako površno ne može se pisati: »Nakon povratka u Francusku izdaje u tehnici crno-bijelo serije« i t.d. Što to znači. Ne vrijedi ni pišiva boba.

GAVARNIE

Navodi se »Cirque de Gavarnie«. Nije rečeno što to znači.

GAVELLA, Branko

U nerazmjeru spram drugih tema dobio je svega osam redaka. Kod raznih glumaca drugog i trećeg reda navodi se čitav niz njihovih »kreacija«. Kod Gavelle navedena je samo prva režija 1914. Kod Gavrilovića Aleksandra na str. 119 navodi se deset njegovih kreacija. Paralela Gavella–Gavrilović!

GAVRILOVIĆ, Andra

Od svih Gavrilovića, a navedeno ih je osam, Andra je dobio svega četiri i po reda, a on je u svakome slučaju najinteresantniji. Odmah iza njega, str. 119, Bogdan ima pet redaka, a Jovan (koji uopće nije trebao da uđe) ima sedam redaka. Mihajlo 14 redaka.

GAVRILOVIĆ, Milorad

Paralela Gavella–Milorad! Kod njega se navodi 13 glumačkih kreacija.

GAVRILOVIĆ, Stevan

Pet redaka. Mogao je mirne duše biti brisan. Tako smo na Gavriloviće izgubili 60 redaka.

GAVOTA

»U dramskoj muzici gavota se javlja rijetko kao samostalan stavak, češće sa još jednom gavotom, nakon koje se ponavlja prva gavota«. Neobično jasno, da se gavota javlja rijetko, a češće sa još jednom, nakon koje se ponavlja prva gavota, koja se rijetko javlja i t.d.

GAVRAN VRANI

Veoma često smo razliveni u potpuno suvišnim asocijacijama. O simboličnom značenju ptice ovdje nismo rekli ni jedne riječi.

GAY-LUSSAC

Četiri i po reda! Grubi propust, veliko ime, spram 15 redaka Gavrilović Mihajla.

GAYA, Maretan

»Prvi čovjek, rođen iz spolne veze Ahura-Mazde s vlastitom kćeri Spenta Armaiti«. I to je dobro. A kako je inače mogao biti rođen, nego iz »spolne veze«. Rođen iz spolne veze!

GAYO

»Etnička skupina na sjev. Sumatre«. Grubi propust. Što to znači? Gdje se nalazi ta etnička skupina na sjeveru Sumatre?

GAZELA

»U hrv. književnost uveo je Stanko Vraz«. A što je s ostalim književnostima?

GAZELLE

Njemačka ekspedicija, 10 redaka, mnogo.

GAZOMJER

Naši su opisi prosto jezivi. Što je gazomjer? Gazomjer je najprije »naprava od dvije jake drvene ili željezne letve, spojene pod pravim kutom, od kojih je jedna građuirana u dcm«. »Naprava se uroni u vodu tako, da se negrađuiranom letvom zahvati najniža točka uronjenog dijela korita, dok se druga građuirana letva priljubi uz bok plovila. Površina vodene linije označava na letvi dubinu gaza plovila«. Sad znamo sve!

GAZOLIN

»Najlakše hlapljiva frakcija benzina«?

GDANSK

Historija, red 7.

»G. organizovao svoju vojsku, kojom je sudjelovao u ratovima«. Kada, gdje, kako, zašto, za čiji račun, koje godine, kakva vojska, koje veličine, protivu koga i t.d. i t.d.

Red 10.

»Konačno se oslobađa 1454 i stavlja pod protektorat poljskog kralja«. Kada konačno, od koga se oslobađa, kako se to oslobađa, kad se odmah stavlja pod protektorat poljskog kralja.

Red 13–14

»To, a isto tako i njegovo učestvovanje u raznim ratovima XVII–XVIII v., slabilo je grad«. Čisti besmisao. Osim toga, trajno pišemo stoljeća kao stoljeća, ovdje najedamput ispada stoljeće kao malo v.

GEC, Jovan

Veterinar. Ovaj alfabetar vrvi od veterinara. Ni u kom slučaju nije trebao da uđe.

GEKAN, Vilko

Rečeno je da se gradovi, u kojima su pojedini umjetnici učestvovali na kolektivnim izložbama ne navode posebno. Navode se samo samostalne izložbe.

GEERTGEN TOT SIND JANS

Što spada pod pojam drastičnog humora? »Likovi nad otvorenom Lazarevom grobnicom začepljuju nos, jer lešina zaudara«. Ova lešina zaista zaudara.

GEDIMIN

Litavski veliki vojvoda. Deset redaka, mnogo!

GEFSKO NARJEČJE

Vidi Arbanaški jezik? Arbanaški?

GEIGER, 1. Abraham

Hebraist, teolog. Hipertrofirana judaica.

2. Hans.

Geiger-Muller-ov brojač trebala je biti posebna jedinica.

GEJZIR

Nikad nitko od ove naše geografske čeljadi ne će da se izrazi jednostavno.

GELLNER, František

»Ironično obrađuje život studenata, umjetnika i Židova«. Sad nam je jasno o čemu se radi.

GEMA

III tisućljeće! Che brutta parola! Geme su »u rimskom carstvu u svestranoj upotrebi«. Što to znači?

GÉMIER, Firmin

»Ostvarujući realizam prema gledanjima svoga učitelja i prijatelja André Antoinea«. Realizam prema gledanjima!

GEMINIDE

»Radijent u zvježđu«?

GEMLIK

»Turski gradić«. Bilo bi interesantno znati koliko stanovnika ima taj »gradić«.

GENEALOGIJA

»Rodoslovne knjige o svome ponekad navodno i božanskom podrijetlu«. Zašto ponekad navodno i? Zatim: »G. se osobito razvila ...

Red 13–17 mogao je mirne duše biti brisan.

Riječi kao što su rodovnik za genealošku tablu ili rodoslovac za genealoga, i t.d. Šulekovština! Davno već stavljena ad acta. Rečeno je u jednoj od generalnih napomena da ne ćemo njegovati ovu vrstu kovanica.

GELSENKIRCHEN

14 redaka, mnogo.

»Industrija kovkog željeza«. Šta je to?

GELZER, 1. Johann

Četiri reda bibliografije.

2. Heinrich. Četiri reda bibliografije.

GENČIĆ, Đorđe

12 redaka, suviše.

GENERALIĆ, Ivan

12 redaka, plus autotipija 24 reda, svega 36 reda prostora za Generalića, za koga se bojim, da će i u heliogravuri zauzeti prostor.

GENERALSKI STOL

Selo od 500 st. nije trebalo da uđe.

GEORGICEUS

Vidi kako pišemo Tomu Kempenskoga u E.J. Ovdje je ovaj mogao ispasti.

GERBEC (Gerbezius Marko)

Mogao je ispasti.

GERBIČ, Fran

Mogao je ispasti.

GEROVO

700 st. nije trebalo da uđe.

GERŠIĆ, Gliša

Trebao je da bude brisan.

GERŠKOVIĆ, Leon

Pod znakom pitanja?

GERVAIS, Drago

Paralela Generalić–Gervais. Generalić zauzima 36 redaka prostora, Gervais 5. Ne govorimo o vrijednosti pojedinog umjetnika nego o razmjeru prostora. Osim toga: principijelno pitanje: Gervais je umro 3. VII. 1957. godine, mi izlazimo u 1958. Glede dopuna teksta, uslijed nekih novih podataka, koji se javljaju za vrijeme štampanja, treba stvoriti principijelnu odluku, da li će se na kraju knjige štampati jedan suplement o izmjenama?

GERVINUS, Georg

»Napisao je prvu stručnu povijest njemačke pjesničke literature«. Što znači »stručna povijest«? Što znači: »njemačka pjesnička literatura«? Citira se djelo: »Geschichte der poetischen Nationalliteratur der Deutschen«. Historija poetske narodne književnosti kod Nijemaca. Nije isto: »pjesnička literatura«, što ne znači ništa, ili poetska nacionalna literatura, to znači narodna književnost.

GESELL, Silvijo

Moglo je biti brisano. Gesella kao ekonomista citiraju mnogi i veoma često. Prikaz je sasvim slab.

GESEMANN, Gerhard

Prikaz ne govori o ličnosti, o čovjeku i o kobnom utjecaju koji je izvršio kod nas, ni riječi. U E.J. je brisan kao gestapo-agent.

GESSLER

Kad je već riječ o Wilhelmu Tellu, trebalo je reći o čemu govori legenda. Kad već objašnjavamo, da i objasnimo.

GESSLER, Otto

Mislim da je umro, Šta se dogodilo s njim poslije 1933?

GESSNER, Salomon

»Kao slikar radio u više slikarskih tehnika (čak i na porculanu)«... Čemu ovaj znak čuđenja s ovim interpoliranim »čak i«? Kao da se na porculanu neda slikati? Tko je bio tim slikanjem na porculanu toliko iznenađen?

GESTALT

17 redaka i Gestaltizam, s uputnicom v. Psihologija oblika. Po mom skromnom mišljenju moglo je mirne duše otpasti. Tipično njemačka stvar. Forma ostaje forma.

GESTAPO

Teško bi bilo objasniti, zašto ovaj opis nije, prije svega leksikografski, a zatim zašto ne odgovara svrsi? On je duboko ispod same teme.

GESTRIN, Fran

»Pjesnik«. U Jugoslavici je brisan.

GEŠOV, Ivan

U E. J. je brisan. U ELZ može da ide, ali kad ste ga već unijeli, nije trebalo završiti njegovu karijeru sa godinom 1912, jer je on kao intiman saradnik Cankova od 1923 dalje igrao fatalnu ulogu. Fatalnu, mislim krvavu.

GEVGELJSKO POLJE

Kaže da uspijeva: »bostan (lubenice i dinje)«. Ovaj dodatak u zagradi, to je za Švabe, kao biva »bostan« treba prevesti na hrvatski. A predposljednja rečenica: »U polju se nalaze brojni mineralni izvori, a u osamljenim brežuljcima ima nešto bakrene i željezne rude«. Ova konstatacija vrijedi zlata! Prosto za izvoz! Ovim našim geografima... i t.d.

GIBANJE

Kad već prevodimo bostan na hrvatski, onda bi gibanje svakako trebalo prevesti na srpski! Reci lepo, oca mu mangupskog: kretanje! Riječ je o terminologiji i o dubletima! Kao što je već dogovoreno! Neka se netko potruži od naših suradnika i neka nabave za našu biblioteku nekoliko srbijanskih srednjoškolskih udžbenika za fiziku i ostale naučne oblasti. Od 45.000 naših pretplatnika ima ih barem 50% Srbijanaca, koji pojma nemaju šta je to gibanje.

GILJEVO

Ovakve stvari mi u E.J. ne unosimo.

GIPSOTEKA

Ne postoji kao riječ. Izmišljena je kod nas u Zagrebu. Zove se glyptoteka. Tu istu glyptoteku, donijeli ste na str. 175 kao gliptoteku. Kod gipsoteke, objašnjavate da je to zbirka sadrenih odljeva, a na str. 175 to vam je zbirka gema; u širem značenju zbirka skulptura.

GJELČIĆ (Gelcich), Josip

Nije trebao da uđe. Dubrovački arhivar.

GJURAŠEVIĆ, Lujo

Vidi sve što je u Jugoslavici rečeno o tim pohrvaćenim prezimenima, za koje nikad čovjek ne zna kako su se ljudi zaista zvali. Gjurašević Lujo 1520–1565, sasvim sigurno se tako nije zvao. Sve su to podaci iz kartoteke M. D. Grmeka. Nije trebao da uđe.

GJURIĆ, Petar

Opet jedan veterinar. Imamo tih veterinara na buljuke. Nije trebao da uđe. U Jugoslavici je brisan. U E.J. brisano je takvih veterinara na stotine.

GLAČALO

Nitko u ovoj zemlji ne zove peglu glačalo.

GLASBENA MATICA

Da je ušla, to je dobro. Ali zašto je ispao Glazbeni Zavod?

GLAVINIĆ

Mogao je da ostane Sebastijan.

GLAZER, Janko

»Pjesnik«. Mogao je ispasti.

GLIGORIJE DIJAK

U E. J. svrstan je pod Miroslavljevo evanđelje, jer se o njemu ništa ne zna, samo to da je iluminator toga evanđelja.

GLIŠIĆ, Aleksandar

Potpukovnik srpske vojske. Mogao je ispasti.

GLOGOVAC

Selo sa 900 st. Briše se.

GLOGOVNICA

Briše se.

GLÜCK, Leopold

Sarajevski dermatovenerolog. Umro 1907. Potpuno suvišno.

GLUŠAC, Vaso

Mogao je mirne duše otpasti. Zbog njegovih antibogomilskih pamfleta nije trebao da uđe.

GLUMAC, Đorđe

»Pjesnik«. Mogao je mirne duše ispasti.

GMAJNA

Suvišno.

GNEZDA, Julije

Za E. J. eventualno, ovdje suvišan.

GODIŠNJAK

Briše se.

GOGOLJ, Nikolaj Vasiljevič

Kad smo se već razglagoljali u 60 redaka o Gogolju (a taj je prikaz relativno dobar), mogli smo iz sudara Gogolj – Bjeljinski, poslije Gogoljeve konverzije izvući poučak mnogo eklatantniji, od svih navedenih detalja. O značenju te konverzije nema kod nas ni riječi. Gogolj, ilustracija za revizora, str. 193.

»Litografija P. M. Boklevskija iz 1863«. Boklevskog!

GOLAR, Cvetko

Sedam redaka. Mnogo! Ne znam po kome pravilu je bio određivan prostor u alfabetar, ali mislim da i taj kriterij treba podvrgnuti naknadnom ispitivanju. Pisac već davno zaboravljen i stavljen ad acta. Mjesto mu je u E.J.

GOLDBERG, Josip

Nikakva razloga nema da bi ostao uvršten u jednoj općoj Enciklopediji. Ide u E. J., logično, a da se objavljuje i u E. J. i u općoj, kad izlaze simultano upravo sinhrono, nema mnogo razloga. Spada u grupu pisaca udžbenika i profesora univerziteta. Dogovoreno je u okviru Jugoslavenske enciklopedije, da ni u kom slučaju ne treba da bude popis predstavnika svih katedara u zemlji. Očito je da su se stvari kod uvrštavanja u alfabetar ELZ odvijale mehanički. Iz alfabetara E. J. prepisala se nekritički čitava masa imena i po tom voznom redu putuje se dalje bez obzira na promjene, koje se trajno vrše u okviru samog alfabetara E. J. Treba uvažiti da su alfabetari pojedinih enciklopedija (koje nastaju i koje se stvaraju u L.Z.) u trajnoj fluktuaciji, i popis imena nije nikakav kodeks. Iz ovih razloga rađaju se anomalije, a te treba stopirati odmah!

GOLDONI, Carlo

Mogli smo spomenuti – Goldoni kod nas! Kao i uostalom kod svih važnijih pisaca, u obliku sažetog pregleda što se kod nas prevodilo, dotično igralo i kada.

GOLDSMITH, Oliver

Red 20.

»Pikareskni elementi«! Vidi što je o »pikaresknom« rečeno u raznim varijacijama, kad se ovaj epiteton »pikareskno« javlja često, tu i tamo, primijenjen često isto tako krivo, a u ovom slučaju u očitom protuslovlju s onim što se htjelo reći. Po čemu bi Goldsmithov »Makefieldski Vikar« bio »pikareskno« djelo?

GOLDŠTAJN, Aleksandar

Ostao je pod znakom pitanja u E.J. Redakcija srpska nije nam poslala zatraženu bibliografiju. Po materijalu kojim raspolaže E.J., nema razloga da bude uvršten tamo. Stvarajući u tom pogledu fait-accomplie ELZ-a stavlja E.J. pred delikatne probleme.

GOLI

Jedan otok od 4,7 km². Nema smisla da bude uvršten, to više što se takve stvari u E.J. obrađuju detaljno.

GOLEM

Red 3, »kojega je izradio praški rabiner Levi ben Bezabel«, i t.d. Prije svega nije ga izradio, nego ga je stvorio, a zatim nije »rabiner«, nego rabin! Navode se razni autori, koji su obradili »Golem« kao motiv, ali onaj Šaloma Aša, kojega je Gabima scenski ostvarila genijalno, nije spomenut. I danas je taj »Golem« glavna repertoarska slava Gabime.

GOLEMA REKA

Rijeka duga 26 km. Hoćemo li uvrstiti sve rijeke koje su duge 26 km?

GOLF

Svi naši sportski tekstovi bez izuzetka, spadaju u insuficijentne. To se vuče od početka i taj nedostatak nismo do danas uspjeli prevladati. »Udarcem palice nastoji se lopta ubaciti u jamice«. To da se »prije rata golf igrao i u Jugoslaviji«, moglo je mirne duše izostati.

GOGLIA, Antun

»Muzički pisac«, rođen 1867, danas devedeset godina, sudac, amateur, uglavnom društveno-organizacioni faktor u davnim danima Glazbenog zavoda, prigodničar, bez nekog značenja i muzikološkog ugleda i spremne. Više svjedok vremena nego »muzički pisac«, jer je više sudio kao sudac u provinciji, nego što je djelovao kao muzikolog, pošto kao ozbiljan muzikološki autor ne dolazi ni u kom slučaju u obzir. Pitanje je hoće li ostati uvršten u E.J., pa čak i u Muzičkom Leksikonu? Bit će uvršten vrlo vjerojatno u Muz. Leks., jer su tamo sentimentalno-rodoljubivo skloni takvim ustupcima, a i zato, jer u Muzički Leksikon ulaze, po pravilu, svi muzikološki kulturno-historijski detalji, kojima ne obilujemo. U jednu opću Enciklopediju, po mom mišljenju, to ime nikako ne spada.

GOLDAINICH, Petar Gabrijel

»Talijanski lingvist hrvatskog podrijetla«. Koliko znači izmjeren talijanskom mjerom – ne znam, a ovdje prevladava očito patriotski elemenat »hrvatskog podrijetla«, premda je kao pojava određenog »čovjeka hrvatskog podrijetla« sama po sebi negativna. Da bude netko uvršten u ELZ samo zato jer je rodom iz Voloskog, a čovjek se očito osjećao Talijanom, nema razloga.

GOJKOVIĆ, Ilija

General. Mjesto mu je isključivo u E.J.

GOLGOTA

U likovnim umjetnostima i u poeziji, Golgota je takav motiv, da ga je u svakom slučaju trebalo prikazati ikonografski i književnohistorijski.

GOLJA

»Jankov kamen« i t.d., moglo je otpasti u 1. i 2.

GOLIK, Julije

Pisac srednjoškolskih udžbenika. Nikakva razloga nema, da bi bio uvršten u jednu opću enciklopediju.

GOLTZIUS, Hendrik

Red 8–9. »Oko 1600 napušta grafiku i prelazi na slikanje«. Govori se o njemu kao grafičaru, a pošto je sad »prešao na slikanje«, i to »oko 1600«, o tome dalje nema ni riječi.

GOLUCHOWSKI, Agenor

Bio je grof, nije bio »porijeklom iz poljskog plemstva«, nego je bio baš pravi pravcati crno-žuti austrijski grof, Poljak. 16 redaka za Goluchowskog mnogo, a u glavnom i netačno. Neka se usporedi sa tekstom iz E.J. Ova vožnja na dva kolosjeka na kraju će nas kompromitovati.

GOLTZ-PAŠA

»Kod Kut el Amare odlučno pobjeđuje engleske trupe«. Kod Kut el Amare von der Goltz ništa nije »odlučno pobijedio engleske trupe«. Kut el Amara, jedna je epizoda, kad

Englezima (1916) nije uspio prodor do Bagdada, ali takva epizoda ni u kom slučaju ne može biti ocijenjena kao odlučna pobjeda.

Osim toga: »Neka njegova djela ubrajaju se u klasična. Djela:« i t.d. Trebalo je biti redigirano: Neka njegova djela ubrajaju se u klasična: slijedi popis djela...

GOLUBAČKA MUŠICA

36,5 redaka u jednoj općoj enciklopediji, za Mušicu golubačku u svakom slučaju preopširno. Materija trebala je biti svedena na leksikografski minimum od najviše 7–10 redaka. Što da radimo s tim varijacijama tekstova u obim edicijama, od kojih se mnoge, veoma često ne podudaraju, ni što se tiče podataka ni datuma. Apsurdno je da se takvoj temi kao što je Golubačka mušica posvećuje u ELZ više prostora, nego tamo gdje ona treba da bude obrađena detaljno.

GOLUBOVIĆ, Miloš

Ni po čemu nema razloga da bude uvršten u ELZ. Od šest stotina živih slikara i od isto toliko mrtvih (u XIX i XX st.) neće svi biti uvršteni ni u E. J. Golubović je jedno, zaista sasvim tiho i skromno ime iz zakutka naše umjetnosti, a tu je uvršteno sa bombastom, kao predstavnik »dekorativnosti Münchenskog Jugend-stila«! Brisana su druga toliko važnija imena, a ova naša nedosljednost izaziva, dakako, raznovrsna negodovanja a i poremećenja u procjenama. Ne će biti uvršten niti u E. J. Ide u Likovni Leksikon.

GOMPERZ, 1. Heinrich

Dva i po reda. Vrlo tačno, informativno i dovoljno. Klasičan primjer kako bi trebalo obrađivati slične teme.

GONCOURT, braća

Red 5. »Ipak im je malokad uspjelo da iz te građe stvore sliku stvarnosti«. Savršeno netačno, a osim toga nešto se stvara od građe a ne »iz nje«.

Red 13. »Personal ruenske bolnice;« Kakav je to grad? Rouen! Rouen, dakle pridjev je rouennais, dakle ne ruenske nego rouannaiskne.

Nije ipak rečeno o Goncourtima ono što je najbitnije: da su bili kodifikatori ukusa i preteče modernizma, t.j. sveg onog što je kasnije poznato pod širokim i neodređenim pojmom impresionizma.

GONOREJA

Trajno zagonetno, zašto ne objašnjavamo pojmove na istome mjestu, nego ih potpuno suvišno opterećujemo uputnicama? Zašto ovdje pod gonoreja, koja je etymonski sasvim pravilno objašnjena, uputnica: vidi Kapavac, kad se stvar mirne duše mogla riješiti sada i ovdje, na istom mjestu, principijelno. Sve suvišne uputnice da se ukinu ukazom! Jalov gubitak vremena, prostora i novca kod štampe i kod pisanja, a naročito neprijatan gubitak vremena kod traženja podataka.

GOPČEVIĆ, Spiridion

11 redaka, od toga četiri bibliografije, koja opet jedamput nije uvrštena, gdje treba po pravilu da bude: na kraju članka.

GORENJSKO

Sedam i po redaka, a Golubačka mušica 36,5.

GORJANOVIĆ-KRAMBERGER

26 redaka. Mnogo! Trebao je biti sveden na maksimum 10–15.

GORNJE MALO BLATO

Ni u kom slučaju nije trebalo biti uvršteno.

GOSAR, Andrej

Ulazi isključivo u E. J. Jedno sivo i nevažno ime, jedan statista iz takozvanog parlamentarnog perioda SHS.

GORDIJAN III.

11 redaka! Suvišno! Kod Gomperza bilo je dovoljno dva i po, a za Gordijana III, 11 redaka.

GORDIJSKI ČVOR

Teška baština Gorskoga. Čvor se ne može ni »činiti« ni »načiniti«, pa prema tome Gordios ništa nije »načinio na svojim kolima« – »vrlo zamršen uzao«. Zašto uzao kad je čvor, i kad se čvor veže, a ne načini se. Isto tako objašnjenje alegorijsko samog čvora spada u one naše nemušte zavrzlake, koje nitko ne može da rasplete pa ni Aleksandar Veliki. Da čvor znači »tešku problemnu situaciju« i t.d.

GO-RIN

»(jap. *go* pet) oznaka za pet glavnih odnosa u društvu (između djece i roditelja, između braće i prijatelja i t.d.)«. Da se raspiše konkurs za razmršenje ove »problemne situacije«.

GORDON I, George

»Otada je pravio čudne političke i druge planove«. Nejasno kao i Go-Rin. Šta da radimo s ovim objašnjenjima?

GORJANCI (Žumberačka gora)

Ostalo je otvorenim problemom i u E.J.

Gorjanci, zove se gorje do slovenske granice, a na ovu stranu zove se Žumberak ili Samoborska gora ili Plešivica. Ne znam kako će se to tamo riješiti.

GOSLAR

»Različite škole, muzej i druge kulturne ustanove;«

Javlja se u našim tekstovima gotovo neodgovorna ležernost u fraziranju, po starom žurnalističkom pravilu, reci ma što, glavno je da je plaćeno. Glavno je da se zadovolji norma. Tu temu valja staviti na dnevni red diskusija sa šefovima grupa i sa piscima, jer te se metode moraju bezuslovno iskorijeniti. Od vremena na vrijeme osjeća se, kod čitanja ovih tekstova, da u tretmanu raznovrsnih tema nema dovoljno ozbiljnosti. Našim saradnicima je očito svejedno kako pišu, te čovjek ima često impresiju da tjeraju šegu. Dužnost je naših filtara da tome posvete punu pažnju. Ne može se pisati u opisu jednog grada: »različite škole, muzej i druge kulturne ustanove;« Pitamo se šta je time rečeno – »različite škole« i t.d.? Uzimam to kao primjer, jer naši tekstovi vrve takvim frazama.

GOSPA SVETA (Marija-Saal)

U vezi je sa člankom na str. 209, st. 2 Gosposvetsko polje. Tu red 9, 10, 11. tačno parafrazira tekst naveden u stupcu 1, u članku »Gospa Sveta«, tako da se je kod preloma desilo, da su oba teksta paralelna. Tri posljednja retka u »Gospa Sveta« parafraziraju sve što

je rečeno u članku »Gosposvetsko polje«, a red 9–11; u članku »Gosposvetsko polje«: »Još u polovici XIX st. bilo je selo Gospa Sveta etnički sasvim slovensko mjesto; danas se, nakon nasilne germanizacije, slovenski govori samo još u nekoliko kuća«, govori o podacima, koji su trebali da budu svrstani u članku »Gospa Sveta«, pošto ne stoje ni u kakvoj vezi s Gosposvetskim poljem kao jedinicom. Oba članka trebalo je spojiti u jedan, a »Gospa Sveta«, kao posebna jedinica, mogla je, prema tome, logično otpasti.

GOSPIĆ

Generalna napomena.

Ponovno skrećem pažnju redakciji ELZ, da je bezuslovno potrebno da se organizuje odmah koordinaciono tijelo, kome se stavlja u zadatak da sve tekstove iz jugoslavenske problematike, koji ulaze u E.J. i u ELZ ponovno pregleda i koordinira, da se u buduće ne desi, kao što se po pravilu zbiva, da putujemo na dva kolosjeka. ELZ objavljuje čitavu masu tekstova iz jugoslavenske problematike, koje redakcija E.J. briše ili principijelno ne unosi. Navodim ovdje primjer u ELZ odštampanog teksta pod Gospić, o bitci kod Gospića 21. i 22. V. 1809. Neka se pregledaju sve napomene u E.J., da bi se u buduće spriječilo, da ne objavljujemo protuslovne tekstove. Često ispada Jugoslavica u ELZ opširnija i detaljnija nego u E.J.! To su samo po sebi apsurdi.

GOSPINA PAPUČICA

»prilično je rijetka«. Što to znači? Raste li u našoj zemlji, ako da, onda gdje? Te se interpelacije, pod znakom pitanja, trajno vraćaju.

GOSPINO STAKLO, vidi Gips

Moglo je otpasti. Gospino staklo ide pod Gips, i tamo je moglo biti spomenuto.

GOSPLAN

»Godine 1948 komisija je pretvorena u komitet«! Pišemo ovo godine 1957. Kakav komitet, kako se komitet zove, što radi, i što je uradio u periodu 1948–1958? Deset godina. Želimo li da budemo ažurni, ovakve stvari ne smijemo ignorirati.

GOSPODARSKI FAKTOR, v. Korisnost

Kao posebna jedinica s enigmatičnom uputnicom na – v. Korisnost, gospodarski faktor mogao je otpasti.

GOSSAERT, Jan

»Vrlo plastično slikao akte«! Treba koordinirati sve tekstove iz likovne problematike, sa tekstovima iz Likovnog leksikona. Sve napomene koje su date redakciji Likovnog leksikona treba prenijeti u jedan koordinacioni registar, da se ne ponavljaju propusti, koji su u Likovnom leksikonu u obliku direktiva redakciji Likovnog leksikona naročito istaknute. Tako je na pr. u direktivama Likovnom Leksikonu rečeno, da »akt« ne treba gurati u plural, a ako već akt u pluralu, onda aktovi, da ne bi došlo do zabune, da se radi o spisu. Ovo upozoravanje na nedostatke na dva ili tri kolosjeka, čisti je gubitak vremena.

GOSSE SIR EDMUND

»Popularizator sk. knj., osobito Ibsena,« Rečeno je već u trista napomena, da se ova interpolirana rječca »osobito« briše iz inventara, jer je jezivo do koje se monotoniije, uvijek podjednako neobrazloženo javlja u našim tekstovima.

GOSSEC, Francois-Joseph

Najvažnije kod tog francuskog kompozitora jeste, da je bio zvaničan himnopojač i apologet revolucije. Njegove kantate i instrumentacije himne »Najvišem Biću«, »Slobodi«, »Čovječnosti«, »Republici«, Mirabeau-u, Voltaireu i t.d. bili su događaji dana! To se kod nas ne spominje!

GOSSEN, Hermann

»Osnivač teorije granične korisnosti«;

Ne ulazim u probleme terminologije, ali da ova teorija »granične korisnosti« ne će biti jasna ni jednome od naših interesenata, to je izvan sumnje.

GOSTIVAR

»većinom Arbanasa«. Kako zovemo te Arbanase? Šiptari ili Arbanasi? Zvanično, danas, zovu ih Šiptari! Ove tekstove čitaju i u Kosmetu sami Šiptari, i o tome valja voditi računa.

GOŠNJAK, Ivan

»Od 1937–39 na strani Republikanske armije, u internacionalnim brigadama učestvovao u građanskom ratu u Španiji«.

Ide pod problematiku koordinacionog centra, koji treba te tekstove da usporedi, da se ne desi, da na jednoj strani ispravljamo greške, koje nam se na drugoj strani podjednako tvrdoglavo i stereotipno uvijek iznova javljaju. Rečeno je komisiji kod CK SKJ, dotično komisijama kod ostalih historijskih CK odjeljenja, da se ne gubi jalovo prostor za stereotipno ponavljanje fraza! Jasno je kad je netko učestvovao u građanskom ratu u Španiji kao dobrovoljac, da je učestvovao »na strani Republikanske armije«! Kad bi se ti tekstovi koordinirali, onda se ne bi moglo desiti, da se str. 210, st. 2, red 7, za Gošnjaka kaže, da je »član sekretarijata politbiroa CK KPJ«! Taj KPJ već se od zagrebačkog kongresa tako ne zove, nego SKJ. Principijelno važan propust, koji s pravom izaziva negodovanje na mnogim stranama. Takvi se propusti ne mogu braniti!

GOTA

Principijelno pitanje: Hoćemo li uvrstiti u našu ELZ sve rijeke od 90 km dužine?

GOTA 2

»spaja gl. grad Stockholm« i t.d. Čemu je potrebno da se ovdje Stockholm apostrofira kao »glavni grad«?

GOTFRID, I. Bouilonski, vojvoda lotarinški, jedan od vođa. Koliko li je puta već rečeno da se ovaj apostrof »jedan od« briše? Jalovi napor!

GOTTFRID, II iz Strassburga

»Jedan od najvećih umjetnika njemačkog stiha prije Goethea;« Bez obzira što je ovaj apostrof »jedan od« – ovdje potpuno suvišan, on se nadovezuje sa neizrecivo blesavom frazom: »jedan od najvećih umjetnika njemačkog stiha prije Goethea«. Prečerano. Osim toga, kad se već govori o tome da su Gottfridovo »nedovršeno djelo dovršili Ulrich von Turheim i Heinrich von Freiberg,« onda je valjalo navesti i godinu kada se to dogodilo, da se ne bi desilo, da neko pomisli, da su ovi novatori to nedovršeno djelo dovršili u našim danima. Ulrich von Turheim dovršio je to djelo oko 1235, a Heinrich von Freiberg 1290, znači: prvi, u prvoj polovini, a drugi u drugoj polovini trinaestoga stoljeća.

GOTHAER GENEALOGISCHE

TASCHENBÜCHER. I PERTHES! Genealoški priručnik za genealogiju aristokratskih i kraljevskih familija Evrope. Javio se kao Gothaisches Kalender i Hofkalender od 1764 na francuskom i njemačkom do danas. Podatak, koji svakako nedostaje u jednom leksikonu ove vrste.

GOTIKA

»Arte gotica prvotno je preziran naziv, kojim je G. Vasari htio izraziti, da je s talijanskog gledišta taj stil barbarski«.

Prije svega: »prvotno preziran«, kojim je Vasari htio izraziti, to zvuči kao da je Vasari »htio izraziti« nešto, što je gotici suvremeno, naime taj »preziran naziv«, da je s talijanskog gledišta taj stil barbarski. Međutim, ko od naših čitača zna, da je Vasari činkvečentista, i da je te svoje teorije pisao u drugoj polovini XVI st. kada gotici već davno nije bilo ni traga ni glasa? Osim toga, sa kog »talijanskog gledišta« se taj stil zove barbarski? To je moglo mirne duše izostati na ovome mjestu u uvodu, jer ovo Vasarijevo mišljenje spada u kulturno-historijsku problematiku, retrospektivno.

Našoj gotici posvećeno je relativno vrlo malo prostora.

GOTOBA

Te je japanski pjesnik, te je Car Japana, te se bavio poezijom, te je stekao glas značajna pjesnika – kada – »pošto se povukao iz javnoga života«! U dva i po reda masa dokaza, kako ne valja pisati ni u kom slučaju. Ako je bio »car japanski«, onda to treba naznačiti na početku, a ako je bio »car i pjesnik« onda se počeo baviti poezijom pošto se odrekao carstva, što mi zovemo, da se »povukao iz javnoga života«. O pjesniku, dakako, nismo rekli ni riječi, a identitet tog cara-pjesnika nisam mogao utvrditi.

GOTTHELF, Jeremias

Sedamnaest poluredaka, znači osam i po redaka, a upravo toliko – osam i po redaka – dobio je i

GOTTSCHED!

Gottthelf, regionalan švajcarski pisac, bez nekog literarnog značenja, a Gottsched jedan od zakonodavaca jezika i gramatike njemačke, čija je sjena vladala njemačkom lingvistikom gotovo čitavo XVIII st.

GOTTLIEB, Antun

Vidi koordinacioni centar sa Jugoslavicom. Nemoguće je da ELZ stavlja Jugoslavicu pred fait-accomplie, a bez obzira što trči ispred Jugoslavice. Gottlieb ostaje u Jugoslavici pod znakom pitanja, hoće li biti uvršten ili ne. ELZ stavlja Jugoslavicu pred svršen čin.

GOVORUŠIĆ, Kata

Koordinacioni centar za E.J. Treba da se što prije organizuje! Ne možemo se dalje ovako klatiti.

GOWER, John

»Speculum Meditantis duga moralnodidaktička poema«. Što znači »duga – poema« pa i u onom slučaju kad je moralnodidaktička?

GOYA, Y Lucientes

»Poslije Velazqueza velika pojava u španj. slikarstvu, majstor, koji mimo shema rokoka i klasicizma zahvaća u svoje vrijeme i sredinu, likovno oblikujući istinu«. Čisti nonsens. Bez komentara.

Red 22–23.

»Radeći u neredima pod posljednjim Bourbonima i t.d.« Goya je zavrijedio u svakom slučaju bolji tekst.

GOZZI, Carlo

Gozzi Carlo i Gaspare porijeklom su iz Dubrovnika. Gozzi, ratovao je nekoliko godina u Dalmaciji. Mi smo ga apsolvirali da je »protivnik naprednog duha u književnosti«. Bio je grof, i prema tome konzervativan, ali je bio i pjesnik, zaboravili smo Turandot, koju je obradio Schiller, a kao operu instrumentalirali je Busoni 1918 i Pucini (1926. dovršio F. Alfano).

Gozzi Gaspare, str. 217. opet jedamput:

»Jedan od najboljih prozaista« i t.d.

GOZZOLI, Benozzo

Bio je učenik fra Angelica, ali se oslobodio majstora i ni po čemu nije ostao »učenikom«. Što je njegova karakteristika? On je kvatročentista, ali u mnogočemu anticipira razvoj ne samo slikarske tehnike nego i motiva. Rečenica, red 4, »Glavna je djela ostvario u freski (u kapeli palače Medici-Riccardi)«, nije jasna. Koja su to glavna djela? U kapeli Riccardi samo mu je jedno djelo. O tome smo mogli da kažemo riječ-dvije. On nije posljednji predstavnik slikarskih tradicija trecenta, nego istodobno i prethodnik cinquecenta!

GRAAF, 1. Reinier

Tri reda bibliografije, latinski, mrtav tekst.

2. Van de Jemison

Red 7–9 »U unutrašnjosti kugle beskonačna izolatorska traka donosi neprekidno nove električke naboje, koji se na njoj stvaraju djelovanjem polja šiljaka nabijenih na nekoliko kilovolti« i t.d. i t.d. Podjednako zagonetno. Kakve su to beskonačne trake? i t.d.

GRAB

Zašto se ne navodi da se govori i grabar? 18 redaka, mislim da je mnogo.

GRABANCIJAŠ

Dajemo etymon grčki, a pišemo ga latinskim slovima, što se principijelno ne podudara s našim direktivama.

Red 3.

Da se nešto zbiva »osobito u gornjoj Hrvatskoj«, bez obzira na to što smo odlučili da rječcu osobito brišemo, ni »u gornjoj Hrvatskoj« nije jasno određeno o čemu se radi. Kad je već riječ o etymonu onda od grčkog – nekromantia, potalijančeno zvuči negromanzia, što se kod nas (i kod ostalih podunavskih naroda) pretvorilo u gramancija, u garamancija i t.d. i t.d.

Red 6–7.

»U liku Grabancijaša očituje se praznovjerno poštovanje nauke kod priprostog puka«. Moglo je izostati.

GRABELJŠEK, Karel-Gaber

6 redaka. U Jugoslavici stoji pod znakom pitanja i nije sigurno da će biti uvršten. Jedan od drastičnih argumenata više, kako je bezuslovno potrebno, da se ti tekstovi koordiniraju.

GRABEŽ, Trifko

»Osuđen je kao maloljetnik ne na kaznu smrti, već na 20 god. teške tamnice u kojoj je i umro«. Pitamo se trajno: zašto se ne izražavamo jednostavno?

GRABOVAC, Filip

12 redaka, mnogo, u svakom slučaju!

GRABROVNICA

Selo od 700 stanovnika. Moglo je ispasti, nema razloga da uđe.

GRACHOWER, I. Nikolaj

U Jugoslaviku nije uvršten, ovdje ima četiri reda. Mogao je otpasti. Isto tako kao i njegov otac Simon, četiri reda.

GRACIJAN, Flavije

Deset redaka, u svakom slučaju suviše. God. 378 – »živio je raskošno u Trieru«! Trier se sasvim sigurno nije tako zvao.

GRACIJE

Zašto se zove »naziv za niža božanstva«, kad su to boginje?

Red 7.

»Postojao je i poseban kult u njihovu čast, a antički pjesnici često su ih opjevali«. Sve se to govori već u gornjim retcima.

GRAČAC

Kod Gospića spominje se Marmontova bitka 1809, a ovdje kod Gračaca ne! Nedo-sljedno, potreba koordinacije sa E. J.

GRAD

Čitav prvi stupac mogao je mirne duše otpasti, a drugi i treći svedeni na pola stupca.

Str. 221, GRAD, jedinica za mjerenje.

Sve što je rečeno kod preloma o razlomcima, da se slažu perl slovima, kako bi se mimoišle ove neprijatne grafičke rupe.

GRADAŠČEVIĆ, Husein beg

15 redaka, suviše. Koordinacija sa Jugoslavicom.

GRADNIK, Alojz

Ordinarne fraze. Koordinacija sa Jugoslavicom.

»Čuvstveno razdvojen čovjek današnjice, u svojoj biti seljak« i t.d.

GRČKI-HELENSKI

Generalna napomena

Bila je već riječ o tome da antičko-grčke pojmove svrstavamo pod zajednički naziv helenski! To bi bilo mnogo oportunije.

GREGORAS, Nikeforos

14 redaka po mom mišljenju suviše. Kada je riječ o našem Morse-stilu, koji se trajno preporuča, onda je ovaj prikaz Gregorasa mogao biti sveden na maksimum pet redaka.

»Bio ogorčeni protivnik Hesihasta«. Ne znam da li postoji Hesihazam kao posebna jedinica, a vrlo je vjerojatno da ne postoji kad nema uputnice. Javlja se osnovni problem svih naših publikacija: trajno poigravanje sa dvije nepoznanice. Što je hesihazam, što su hesihasti, što znači biti »ogorčeni protivnik hesihasta«?

Hesihazam odražava se i u našoj kulturnoj historiji. Pisalo se o uticaju hesihazma na srednjovjekovnu umjetnost grčko-pravoslavnog tipa kod nas, u okviru crkve sv. Save, u inicijalima u arhitekturi. Prema tome bilo bi dobro da se otvori posebna jedinica.

Bio je hagiograf: »Napisao mnoge hagiografije, od kojih se neke odnose i na historijske ličnosti«. Navode se dva patrijarha, jedan carigradski, jedan jeruzalemski i jedna carica, koja se zove »Theofano«. Po svoj prilici Theophanis, ali u svakom slučaju Theophano, a ne Theofano.

Pitamo se, kako se hagiografije odnose na neke dubiozne ličnosti, kao što je bila ova Theophania, žena po kronikama vremena lakomislena, dubioznog socijalnog podrijetla, spaljena kao bludnica? Napisao mnoge hagiografije (bolje bi bilo hagiograf).

»Najpoznatije mu je djelo« (dovoljno bi bilo da je navedeno).

»U kojoj je u 37 knjiga obradio događaje od 1204 do 1359« (dovoljno bi bilo da su navedene samo godine).

»U načinu obrađivanja (stil i forma dijaloga) ugledao se na Platona«. Bolje bi bilo jednostavno: U stilu i u formi dijaloga ugledao se na Platona.

Da je caru Androniku predložio popravak kalendara, da nije imao uspjeha i da njegov golem književni rad (a gore se već u tri retka navodi da je bio teolog, filozof, astronom i t.d., historik, retorik i gramatik) leži neobjavljen u rukopisima po orijent. i evr. bibliotekama, suviše, jer se iz tog perioda ogromna masa neobjavljenih radova nalazi po bibliotekama u rukopisu.

GREGORČIĆ, Simon

»G. nije imao smjelosti da (kao Aškerc) prekine s asketsko-mračnim i servilno-licemjernim svijetom svoje svećeničke profesije i u njemu se pojavljuje unutrašnji rascjep i ogorčenost, koja nalazi svoj izraz u pesimističnim tonovima njegove lirike.«

»Nije imao smjelosti kao Aškerc da prekine« (što ni Aškerc nije imao smjelosti da prekine) »sa svijetom svoje svećeničke profesije«. Najbolje bi bilo da je ovdje rečenica prekinuta, jer drugi dio rečenice »i u njemu se pojavljuje unutrašnji rascjep i ogorčenost«, u očitoj je protuslovlju sa prvom negativnom konstatacijom da nije imao smjelosti da prekine. Kad se već i u njemu pojavljuje unutrašnji rascjep, koji nalazi svoj izraz u pesimističnim tonovima njegove lirike.

Da ne ispadne kao zanovijetanje, ipak još uvijek i uprkos svemu, problem našeg načina izražavanja ostaje pitanje potpuno otvoreno.

»G. se često i idilički unosi u ljepote svoga rodnog kraja«.

»Često« – »i idilički«. Ni u kakvoj vezi »idilički« »i često« nisu tako neposredno vezani pojmovi, da bi imali biti vezani veznikom i. Ili često ili idilički. A osim toga »unositi se u ljepotu rodnog kraja« ili »da će ipak jednom milijuni izrabljivanih pobijediti šaćicu izrabljivača«, to su zaista quasi-socijalističke vignete, polijepljene po ovoj kontrabandi.

GREGORIĆ, Ilija

»Izabrani komandant seljačke vojske u ustanku hrvatskih seljaka protiv mađ. i hrv. plemstva«.

»Izabrani komandant«? Ovaj ustanak hrvatskih seljaka poznat je pod pojmom »seljačka buna«. Po čemu je ta seljačka buna pod Matijom Gupcem bila buna protiv mađ. i hrv. plemstva?

»Poslije poraza kod Stubice, uhvaćen i pogubljen«.

Tačno, i nije. On je bio transportiran u Beč, i tamo podvrgnut inkviziciji i pogubljen u Beču (vidi dokumente Račkoga).

GREGORIĆ, Pavle

21 redak. Uzimam ga kao primjer, a nipošto individualno, da su svi ovi naši tekstovi u okviru ELZ, hipertrofirani. Mislim da nije bio poslanik u Rimu, nego ambasador.

Posljednja rečenica: »Sada je član Saveznog Izvršnog Vijeća i predsjednik Crvenog Krsta FNRJ«. Što znači »sada«? Od god. 1955 on je član Saveznog Izvršnog Vijeća, predsjednik Savjeta za narodno zdravlje.

GREGORIANA

Posljednja rečenica: »Univerzitetom upravljaju jezuiti«, mogla je biti interpolirana u prvu rečenicu: »Papinski univerzitet u Rimu pod jezuitskom upravom« i t.d.

GREGOROVIVUS, Ferdinand

Osim »Misterije grada Rima«, navode se u originalu tri njegova djela, a nije rečeno da je bio pjesnik i traged. Dramski pisac. U slučaju Gregoroviusa to možda nije ni važno, da je bio pjesnik, jer zaista to nije bio, kao ime koje predstavlja epohu, međutim, on nikad ne bi bio postao tako glasno ime kao kulturni historik, da nije bio pjesnik.

GREGORY

Navodi se pet imena pod tim prezimenom. Treća je Isabella Augusta. Tu je i njena slika, a pod slikom trebalo je navesti Isabella Augusta, da ne dođe do zabune.

GREIZ

»Grad je slavenskog porijekla« i t.d. Kad se već navodi da je slavenskog porijekla, trebalo bi motivirati i zašto. Etymon i t.d.

GREJG

Grejg, Aleksej Samuilovič, i Grejg Samuil Karlovič.

Očito je da je Aleksej Samuilovič sin Samuila Karloviča. Ako su zaista sin i otac, trebalo je to navesti.

GREKOV, Boris Dmitrijevič

Gubimo vrlo mnogo na prostoru, parafriziranjem uvijek jednog te istog teksta, koji ne djeluje samo trajno monotono, nego predstavlja grafički balast.

»Najvažniji se njegovi radovi odnose na proučavanje« i t.d.

»A obrađivao je i razdoblje« i t.d. »Osim toga napisao niz rasprava o različitim problemima« i t.d.

Jednostavnije bi bilo: »Proučavao feudalni period ruske historije, i razvitka kmetstva od IX do XVII st. i razdoblje tatarsko-mongolske vlasti u Rusiji. Objavio i radove o historijsko pravnim spomenicima kod Južnih Slavena i t.d. U svakom slučaju profitirali bismo tri do četiri reda.

GRENLAND

Još uvijek je riječ o prostoru i o logičnoj koordinaciji teksta! Red 2. »Obuhvaća 2,175.600 km², od toga je bez leda 341.600 km²«. Ta se varijacija vraća u podnaslovu »Prirodne osobine« (red 9,10) kontinentski led, koji pokriva gotovo cijeli Grenland, potječe još iz ledenog doba (pleistocen) i obuhvaća 1,834.000 km² ili 84% cijelog otoka. Gornji podatak od 2,175.600 km², trebao je biti kompletiran donjim, da je 84% cijelog otoka, t.j. 1,834.000 km² obuhvaćeno ledom, a bez leda 341.600 km². Cifre su tačne.

Sljedeća rečenica: »U unutrašnjosti otoka led je oko 2000 m debeo, pa G. ima vjerojatno oblik ledom ispunjene zdjele«. Zašto vjerojatno? Ili ima ili nema.

Str. 259, st. 1, red 17.

»Godišnja količina oborina« i t.d.

Te oborine zovemo mjestimično oborine, a mjestimično padaline. I te bi termine trebalo konvencionalno izjednačiti.

GRÉTRY, André, Ernest, Modest

»Jedan od glavnih predstavnika franc. komične opere«.

Dogovorili smo se da ćemo ovu frazu »jedan od glavnih predstavnika« radikalno brisati. Ima ih ogromna masa, od kojih su svi uvijek po »jedan od glavnih«.

Str. 260, red. 6.

»Instrumentalna djela«. Pošto smo naveli sve najznačajnije opere Grétryeve (9 opera), navodimo: »Instrumentalna djela«. Koja instrumentalna djela? Nismo naveli ni jedno. Svega devet redaka. Mnogo.

GREZULJA (Scheuchzerie)

To su trajne naše botaničke brige. Zašto ne bismo mogli proširiti etymonski raspon tog jezičkog blaga i preko njemačkog horizonta?

GRGUR IX.

»Izdao zbirku dekretala 1234«?

GRIEG

»Orkestrirane vlastite kompozicije«.

Svaka orkestrirana kompozicija je vlastita orkestrirana kompozicija. Trebalo je reći koja vrsta kompozicije? Po svoj prilici klavirske.

Red. 29. »Kompozicije za pjevanje i orkestar«.

Muku mučimo u Muzičkoj enciklopediji, da bi se ta terminologija donekle sredila. Bolje: vokalne kompozicije uz pratnju orkestra.

GRIFF, Aleksandar

Navodimo u zagradi: pravo ime Aleksandar Trzeciecki. Zašto »pravo ime«? Trebalo je njegovo prezime Trzeciecki navesti uz njegovo artistsko ime Griff. Tako smo se bili dogovorili.

GRIFON

Zvali su tu životinju u našoj heraldici »orolav« i t.d.

GUMFLOWICZ, Ludwig

Osam i po redaka, od toga tri i po: »Glavna djela«, citirana u originalu, potpuno suvišno. Ne znam da li mu je uopće mjesto u takvoj vrsti enciklopedije kao što je naša? S obzirom na to što su ga kod nas čitali više profesori nego studenti, i u Jugoslaviku je ušao pod znakom pitanja.

Vidi napomenu o Gumpłowiczu za Kermaunera.

Napomena o Gumpłowiczu (Kermaunera), govori poglavlja o tome kako se ne može produžiti ovom metodom rada, a da se imprimiraju tekstovi koji nisu koordinirani sa Jugoslavikom.

Ističem kao klasičan primjer jedinicu GUSLARI (str. 293). Neka se usporedi sa tekstom u Jugoslavici, pak će se opet jedamput pokazati na djelu, kako putujemo nekoordinirano. Neka se utvrdi, zašto Vuk ne donosi riječ guslar u svome rječniku, i t.d. i t.d. U Jugoslavici, na primjer, nema govora o iriškoj »Sljepačkoj akademiji« i t.d.

GUNDULIĆ ĐIVO

Nema mu mjesta u ELZ. Kaže autor: »pouzdaniji je za kasnija vremena«, za koja vremena?

GUNDULIĆ, Ivan

45 redaka, mnogo! 20 bilo bi potpuno dovoljno.

GUNJAČA, Stjepan

Sedam redaka. Po mom subjektivnom mišljenju, ni po čemu ne spada u ovu vrst enciklopedije.

GURKO, Josip Vladimirovič

Jedan od ruskih generala na Šipki, čuveni krvnik devedesetih godina, dobio je sedam redaka!

GURLITT, Cornelius

Dobio je 8 redaka, upravo sedam i po, kao i Gurko. To su ti nerazmjeri našeg alfabeta. Isto tako:

GUSARI

127 redaka, a na str. 293: GUSLARI – vidi napomenu!

GUSLARI, 15 redaka. Gusari naprama guslari. To pada u oči kod najpovršnijeg prelistavanja materije.

GUSLE

Red drugi štamparska greška: strumenat!

GUSTAV-LINIJA

Potpuno suvišno, da ta Gustav-linija ulazi kao posebna jedinica.

GUŠAVOST U JUGOSLAVIJI (Endemična)

Uporedi tekst s onim u E.J.!

GUŠIĆ, Dora

Četiri i po reda. Da je vodila »vlastiti klavirski studio u Zagrebu« od 1929, koji danas više ne vodi, isto tako već najmanje 10–15 godina, savršeno suvišan podatak za jednu opću enciklopediju. Ta napomena spada u direktive generalne naravi, koje se trajno ne uvažavaju.

GUTZKOW, Karl

18 redaka, a na str. 297 GUYAU, Marie-Jean, 6 i po redaka, u svakom slučaju nerazmjjer. Guyau je važniji od Gutzkova u međunarodnim relacijama. Osim toga, rečeno je u napomenama, koje imaju karakter direktiva (jer je to principijelno zaključeno), da je u ovoj vrsti enciklopedija kao što je naša suvišno nabrajati popis djela u originalu, kao kod Gutzkova pet redaka, a kod Guyau-a tri reda.

GVADANYI, József

Potpuno suvišno da je uvršten kao jedinica, bez obzira što nije bio »humoristički pjesnik«, nego čuveni kavalerijski general, pijandura, veseljak, a što je najvažnije, a to se tiče i enciklopedije, bio je grof! Navoditi djela takvog jednog pisca kao što je G. u originalu, i u prijevodu, potpuno suvišno.

GVAŠ

Taj nam je tekst intimno poznat, jer smo ga prerađivali u nekoliko varijanata za Likovni leksikon i za Jugoslaviku. 18 redaka za takav pojam kao što je gvaš, u svakom slučaju hipertrofirano.

GVOZDANOVIĆ, Petar, Vitus

Kaže da je rođen: »Žumberak, kod Karlovca«. Što znači »Žumberak kod Karlovca«? Osim toga nije Gvozdanović historijski važan po tome što se »istakao u borbama protiv Turaka«, kao što tvrdimo mi, nego po tome, što igra važnu ulogu u prvoj i drugoj bonapartističkoj kampanji u Lombardiji 1796–1798.

GYÖNGYÖSI, Istvan

Dosta bi bilo da je konstatovano, da je uticao na preporod mađarske poezije bogatstvom svoga jezika. Svih ostalih šest i po redaka potpuno suvišno.

GYULAY, Ignac, ban

Osam redaka, potpuno suvišno, kao jedinica potpuno suvišno!